

الله
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

دینی لارښود
لومړۍ ټوک

Ketabton.com

دیپلوم انجنیر عبداللہ هاشم خیل

2011

د پښتو کمپیوټری لیک او دیزاین:
بناغلی حمیدالله هاشم خیل ځائی

ددی کتاب چاپول او فوټوکاپی کول پرته د لیکونکې د اجازت منح دی.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

لُوْمَرَى بِرْخَه

هغه کره وره چي ايمان بشپړوي په زره کبني ربنتيا
ګنل او باور کول او په ژبي ويل (اقرار)
سره عمل هم د ايمان شرط دی.

بنه او د خير کار او نيك عمل د ايمان روښنائي
ده که نېک او بنه کره وره نه وي، نو ايمان ته زيان
رسپري او نيمگري به پاتي وي.

بنه چاري او کره وره پېر دی لکه: لموخ،
روژه، زکات، حج خيرات، قرآن شريف لوستل،
بنه او نېکو کارو ته د نورو پام اړول او له بدرو
کرو ورو څخه منع کول، د مور، پلار او بنوونکي
درناوي، د جمات، مدرسو او بنوونکيو جوړول
او زده کره په کبني پېل کول، تبوي او لوږي ته
او به او دودي ورکول او داسي پېر نور بنه او نېک
کارونه چي ايمان بشپړوي.

دینی پوبنتنی او خوابونه

پوبنتنه: د چا بنده يې؟

خواب: د الله تعالى (ج) بنده يم.

پوبنتنه: چا پیدا کړي يې؟

خواب: الله تعالى (ج) پیدا کړئ يم.

پوبنتنه: د چا په امت يې؟

خواب: د محمد مصطفی (ص) په امت يم.

پوبنتنه: د چا په ملت يې؟

خواب: د ابراهيم خليل الله په ملت يم.

پوبنتنه: د چا په مذهب يې؟

خواب: د امام صاحب په مذهب يم چې نعمان

نومده او په ابوحنیفه مشهور دی.

پوبنتنه: اسلام څو بنستونه لري؟

خواب: د اسلام بناوي يا بنستونه پنځه دی.

۱- کلمه ۲- لمونځ ۳- روزه ۴- زکات ۵- حج

لومړی - کلمه طیبه:

د الله (ج) نه سوا بل معبود نشه محمد (ص) د الله (ج) رسول دی.

هر مسلمان باید دغه کلمه په ژبه ووایي او په زره باور وکړي. باید په دی باور ولرو چې الله (ج) یوه دئ، هیڅ شريک او ساری نه لري.

دویم - لمونځ:

حضرت محمد (ص) فرمایلي دي چې: لمونځ د دین ستن ده، که څوک یې تینګ کړي نو دین یې تینګ کړ او که پرپېنبدل شي نو دین یې ويچاړ او ړنک کړ.

په هر مسلمان د ورخی پنځه وخته لمونځ فرض دی

چې هغه دا دي:

۱ - د سهار لمونځ:

چې څلور رکعاته دي. لومړي دوہ رکعات یې سنت او دوہ رکعات نور یې فرض دي.

۲ - د ماسیپنین لمونځ:

چې لس رکعات دي. لومړي څلور رکعات سنت، څلور فرض، او وروستي دوہ رکعات بیا سنت دي.

۳ - د مازیګر لمونځ:

چې څلور رکعات فرض دي.

۴ - د مابنام لمونځ:

چې پنځه رکعات دي.
لومړي درې رکعات یې فرض او وروستي دوہ رکعات سنت دي.

٥- د ماخستن لمونځ:

ماخستن لمونځ: چې نهه رکعات دي.
 لوړۍ څلور رکعات یې فرض او دوه رکعات
 سنت او وروستي درې رکعات یې وتر واجب دي.

دریم - روژه:

روژه په هر هوښيار مسلمان باندي چې ټوانې ته
 رسپدلى، ژنى (بالغ) او جور وي فرض دئ چې د
 روژې توله میاشت روژه ونيسي.
 روژه د پرشمې نه وروسته د رون ګهیغ څخه تر لمر
 لویده یا مابنام لمونځ پوري نیولۍ کېږي. د مسلمانانو
 سپیڅلی کتاب قرآن شریف لوړینې آیتونه په همدي
 میاشت کېښی حضرت محمد (ص) ته د الله (ج) لخوا
 نازل شوي دي.

خلورم - زکات:

زکات څښتن تعالی (ج) پر مسلمانانو فرض کړئ دئ.
په خلکو کښي داسې کسان شته چې د خوارو او جامو
د اخیستلو وس نه لري او یا ناروغه وي خو د درملو
وس یې نه وي.

خو ددي خلکو تر څنګ داسې کسان هم شته چې
روپې او شتمني لري او بایده ده چې دوى د بېوزلو
او بې وسو سره مرسته وکړي څو هفوی هم هوسا
او سوکاله ژوند وکړائی شي.

پنځم - حج:

هر وسمن مسلمان باید د خپل عمر په اوږدو کښي
يو حل مکه معظمي ته لارشي.

قرآن کریم

قرآن کریم د مسلمانانو د اسماني او سپېخلي کتاب نوم دئ چي د الله (ج) له خوا پر محمد (ص) د جبرايل (عليه السلام) په واسطه نازل شوي دئ. قرآن کریم دبرش پاري او يو سلو څوارلس سورتونه او ۶۶۶ آیته لري. قرآن کریم په درویشتو کالو په موده کبني نازل شوي دی. قرآن شریف الله (ج) د انسانانو د لارښوونی له پاره رالیزلى دی. مسلمانان په قرآن کریم ایمان او باور لري. د قرآن شریف لوستل پر ثواب لري. تولو مسلمانانو ته بنيا چي د قرآن کریم لوست وکري.

پوښتني:

۱ - قرآن کریم پر چا نازل شوي دی؟

۲ - قرآن کریم څو پاري، څو سورتونه او آیته

لري؟

لويي گناوى

لويي يا کبيره گناوى پيرى دى خو موبى يى گرانو
زده کوونکو ته خو د بىلگى په شان ورانىرى كوو،
لکه:

- خوك وژل

- زنا كول

مسکرات لکه شراب، چرس، اپين، هیروین او نور
نیشه لرونکي خیزونو چېنل او څکول

- غلا كول

- پر چا پېره اچول

- په دروغو لوره (قسم) خورل

- د چا مال خورل او پټول

- سود خورل او سود ورکول

- د یتيم مال خورل

- د مور او پلار خبرو نه سر غرول
- بدی اخیستل او یا بدی ور کول
- په چا کودی او سحر کول او یا زده کول
- د بنخی سر غړونه د مېره خبرونه
- جواری (کېمار) وهل
- بی حایه او چتی لګښت او اسراف کول
- په امانت کښی غبن کول
- چوغلي یا دوو تنو یا ډلو تر منځ د نفاق اور ٻلوں
- د الله (ج) د پيرزويني او رحمت نه ناميد کېدل
- د بنخی او مېره تر منځ پسات اچول
- پرته له شرعی عذر څخه روژه نه نیوں
- په تله (ترازو) او ټلوا کښی لبواں او ناسمي کول
- د زکات فرض کېدو سره زکات نه ور کول
- د پاک الله (ج) د عذاب څخه نه دارېدل
- له خانه دروغ او ناسم حدیث وایل او دا سی نور

خلور آسمانی کتابونه

موږ په دې باور لرو چې د انسانانو د پیدايندست سره
سم له حضرت آدم (عليه السلام) نه د حضرت محمد
(ص) تر وخته پوري د الله (ج) له لوري د انسانانو د
لارښوونې له پاره آسماني کتابونه رالپول شوي دي،
چې خلک يې ولوبي او په احکامو يې عمل وکړي.
او ددي کتابو په رنا کښي ژوند وکړي او ايمان پري
ولري. او هغه دادي:

۱- تورات په حضرت موسى (عليه السلام)

۲- زبور په حضرت داود (عليه السلام)

۳- انجيل په حضرت عيسى (عليه السلام)

۴- قرآن شريف زمورو په پيغمبر حضرت محمد(ص)

باندي نازل شوي دي.

قرآن شريف وروستي اسماني کتاب دی، تر دی بل
اسماني کتاب نه دی نازل شوي او نه به تر کيامته
(قيامته) پوري نازل شي، حکه چې حضرت محمد
(ص) وروستي پيغمبر دی. تر هغه وروسته بل هیڅ

پیغمبر نه لیزد کیزدی چې آسمانی کتاب ور باندی نازل
شی.

قرآن شریف یو بشپړ کتاب دی. په دی کتاب کښی د
ټولو انسانانو دینې او دنیاوی بنیگنې د کیامت تر
ورځی پوری په نظر کښی نیوں شوی دی او د
انسانیت ټولو غوبنتنو ته په هر وخت او مهال کښی
حواب ورکوونکي دی.

د قرآن شریف نازلیدو څخه وروسته د عمل په دګر
کښی یوازې او یوازې په قرآن کریم باندی عمل
کیزدی.

پوښتنې:

۱- اسمانی کتابونه څو او کوم دی؟

۲- قرآن شریف کوم پیغمبر ته نازل شوی دی؟

۳- وروستنی اسمانی کتاب کوم دی؟

فرض

فرض هغه دی چي ادا کول يې په هر مسلمان لازم دی، که څوک فرض نه ځان وغروي نو کافر کېږي، که څوک پرتله له شرعی عذر نه هغه پرېړدي فاسق دئ او مستحق د عذاب دی.

فرض دوه ډوله دی:

۱ - فرض عين

۲ - فرض كفایه

واجب هغه دی چي مرتبه يې له فرض نه لپه او ادا يې ضروري وي. د واجب منکر نه کافر کېږي څوک چي واجب پرتله له کوم عذر څخه پرېړدي فاسق به وي او مسحق د عذاب دئ.

سنڌ

سنڌ هغه چار ته وايي چي هغه خپله حضرت محمد (ص) او خلفاى راشدين صلی اللہ علیہ وسالم کري وي او يا په کولو يې حکم کري وي.

سنت دو ه دو له دی:

۱- موکدہ سنت،

۲- غیر موکدہ سنت

۱- موکدہ سنت:

هغه دی چي حضرت محمد (ص) هغه کار ارمیش کري وي او يا حکم يې کري وي چي هغه کار ارمیش وشي، او پرته له مجبوسي هیڅکله حضرت محمد (ص) هغه کار پرپنودلی نه وي.

۲- غیر موکدہ سنت:

غیر موکدہ سنت هغه سنت دی چي حضرت محمد (ص) کله - کله کري وي او يا کله يې پرپنودلی وي. پرته له کوم عذر نه غیر موکدہ سنت ترسره کول اجر دی، او دېر پرپنودل کښی يې ګناه يا و بال نشه.

حرام

حرام هغه چار يا کار دی چې په شرع کښي منع وي. کوونکي يې پرته له عذر څخه فاسق او مستحق د عذاب دي.

دینی خبری او احادیثو څخه

وايي:

مسلمان هغه ده چې په ژبه او لاس مسلمانان وژغوري. ياندي (يعني) په ژبه او لاس يې مسلمان ته آزاد ونه رسپزې.

وايي:

د منافق دا درې نخبني دي.

- چې خبرې گوي نو درویغ وايي.

- چې ژمنه وکري پري وفا ونکري او د ژمني او هوکري خلاف کار وکري.

- په امانت کښي غبن او درغې يا خيانت وکري.

وایی:

په تاسی کبني بنه هغه دی، چې قرآن شریف لولي او نورو ته یې ور زده کوي.

وایی:

پاک خدای(ج) تاسو هستي، شتمني او مخونو ته نه گوري. د تاسی زرونه او د تاسو اعمالو ته گوري.

وایی:

حضرت محمد (ص) وايلی دي چې چوغلګر يا خبرغل (غمار) به جنت ته ولار نشي.

وایی:

ٿئميري (غيبت) يا د چا په الونيا کبني يا د چا پسي شا د هغه عيب ويل د خپل ورور غوبنه خورل وي.

وایی:

حیا د ایمان څانګه او نخښه ده.

وایی:

املک لسانک (ترمذی): خپله ژبه وساته.

وایی:

هرشی چې نشه ولري حرام دی.

وایی:

د جنت کلی (کونجی) لمونځ ده او د لمونځ کلی
پاکی ده.

وایی:

د غابنو مینځل په مسواك د خولی پاکي ده او د
خدای (ج) رضامندي.

وایی:

رخه (کینه یا حسد) څخه تپښته وکړئ ولی چې رخه
د انسان نیکي داسي خوري لکه چې د اور لمبي
لرگي خوري.

وایی:

د پنځه وخت لمونځ کولو سره په خدائی (ج) د
ګناهونو بخښنه وکړي.

وایی:

په حدیث شریف کښی راغلی چې په
کیامات کښی به لمرنې پوبنتنی دا وي:
- ټول عمر دی په څه شان تپر کړ؟

- له دین څخه چې تاته کومه زده کړه او پوه تر
لاسه شوې وه په هغه دی څومره عمل وکړ؟

- هستي او شتمني دي په څه شان لاس ته
راوره، خرنګه او چېرته دي ولګوله؟
- له ئان څخه دي څه کار واخیست، ياندي
(يعنى) د ئان غږي دي په کوم اعمالو او کړو
وړو بوخت ساته؟

وايي:

څوک چې غلتول او ټکماري کوي، هغه زموږ نه
ده، ياندي که څوک د کوم څيز په خرڅلاؤ، او یا په
ماملو کښي مسلمان غلتوي او ټکماري ورسره کوي
نو د مسلمانانو له ټولني څخه وتلی ده.

وايي:

حضرت محمد(ص) فرمایي دي چې: ربنتيا وايي او
ربنتيا وايل د نېکي لارښوونه ده. ربنتيا او نيكۍ دا
دواده مسلمان ته د جنت زيرۍ ور کوي.

د درویغو نه ليري ګرځي ټکه چې دروغ وايل د

بدي لاري لارښونه کوي. درویغ او بدي دا دواړه
مسلمان دوزخ ته وړي.

وایی:

په حدیث شریف کښی راغلی دی چې په
راتلونکي زمانه کښی به د مېرمنو جامی هڅي په
نوم وي او په ربنتیا به دوى برمندي وي. داسې
بنخو ته به جنت کښی خای نه وي، او نه به د
جنت خوشپويي ټرلاسه کړي.
(یاندې مېرمني دومره نرۍ او لنډه جامه اغوندي
چې خان یې څرګندېږي. څرنګه چې په دی زمانه
کښی په سترګو لیدل کېږي.)

وایی:

حضرت محمد(ص) وايلى وي چې هر څوک پرته د
پاک خدای (ج) څخه په بل شي لوره (قسم) وکړي،
نو کفر او شرك يې وکړ.

په دې زمانه کښي ټینې روښدي دي چې د چاپه
سر يا په ځان لوره کوي چې دا ناروا ده.

که چاپه تپروتنې سره داسي لوره وکړه نو
سمدلاسه به کلمه وايي.

وايي:

حضرت محمد(ص) وايلى دي چې:

څوک چې کمیني، بي کبري او لبو نو سي کوي نو
الله(ج) به لوره مرتبه ور په برخه کري او څوک
چې لوبي، غرور او ځان لور بولي نو اور ميني
ماتيپري، ياندي خوار او رسوا به شي.

* * * * *

دویمه برخه

د ځان پاکي

پاکي دېر بنه کار دی. د لاسو، پېښو، ويښتو او ټول ځان مینځل او د جامو پاکوالۍ ديرې ګتې لري. پاک کوچنیان تل روغ او د هر چا خوبن وي.

څوک چې ځان او کالې پاک ساتې خدای تعالي (ج) ترې خوشحال ېږدي.

که د چا ځان او کالې پاک نه وي په ډول - ډول ناروغيو اخته کېږي او لمونځ يې هم ته کېږي.

د لمونځ له پاره او دس کول ديني او روغتیايو بنیگنې لري. له همدي کبله پاک والۍ د ايمان یوه برخه ده.

نو خکه هر چاته په کار دی چې خان، جامۍ او د
استوګنې خای پاک وساتي.

موږ ته په کار ده چې د دوډی تر خورلو وروسته
خوله او غابښونه بنه و مینځو. سهار او ماسخوتن
مسواک یا د غابښونو برس و هل هپر نکرو، ولی چې
دا کار دېره ګټه لري.

د خان دېري ناپاکي برخې په او دس سره پاکېږي.

موږ مسلمانانو ته بنایي چې د پاکي په هکله دېره
پامنځنه ولرو.

پوبنځني:

۱- پاکي څه ګټي لري؟

۲- د پاکي په هکله خدائی(ج) څه وايلى دي؟

۳- څوک چې پاکي نه کوي نو لمونځ يې روا

کېږي او که نه؟

د مور او پلار د حقوقو يېزندنه

مور او پلار په موبن دېر حق لري. مور او پلار زموږ
د پیداينت سبب شوي دي، که مور او پلار نه واي نو
موبن به هم نه واي پیدا شوي.

کله چې مور وزیزیدو، نو دېر کمروزي وو او په هېڅ
نه پوهې دو.

مور راته خپلی شپدې راکولي، پلار راته جامي او
خواړه برابرول.

مور او پلار دواړو هر دوں ستونزه يې گالله، تر څو
چې زموږ بنه پالنه او روزنه وکړي. مور او پلار موبن
بنوونځي ته ليږي، تر څو په بنوونځي کښي ليک،
لوست او بنه کارونه زده کړو.

خرنگه چي مور او پلار موږه سره دومره نیکي کوي،
 نو پر موږ بنائي چي د مور او پلار خدمت وکرو.
 له هېڅ خبرې څخه يې سر ونه غړوو، او د دوى په
 وړاندې داسي کارونه ونه کړو چي دوى پري خپه
 کېږي.

که مور مو بودی او پلار مو بودا شي بایده ده چي
 داسي پالنې يې وکړو لکه څنګه يې چي په کوچني
 توب کښي زموږ پالنې کوله.

خدای پاک په خپل کتاب قرآن شریف کښي او
 پیغمبر (ص) په خپلو احادیثو کښي په وار - وار موږ
 ته امر کړئ دئ چي: د مور او پلار سره مو بنه او
 نیکي وکړئ او دوى سره په درنناوی چلنډ کوي.

د پاک خداي (ج) رضا د مور او پلار رضا سره نغښتني
 ده او د پورديکار ناخوبني د مور او پلار ناخوبني ده.

بنایی چې د دوی، رضامندي ترلاسه شي، او هېڅ
وخت د دوی بې مختوب (بې لحاظي) ونکرو.
موږ به زيار وکابو چې د پلار او مور د زړه ساتنې
سره د خدائی(ج) او حضرت محمد(ص) امر پر ځای
کرو.

* * * * *

Moschee von Medina

د مشرانو د حقوقو پیژندنه

مونږ بایده چې هر کله او هر وخت کښي د مشرانو خیزمند او درناوی وکړو.

کله چې مونږ د مشرانو سره مخامخ کېږو بایده ده چې سلام ورته واچوو. هر کله چې مشران خبری کوي، بایده ده غلي او چوپ کښينو او خبرو ته يې غور ونیسو، او که مونږ د مشرانو په وړاندې خبری کوو بایده په ادب سره وغږیږو.

که مشران کوم پنه کار راته وښي بایده چې په پنه ډول يې سرته ورسوو.

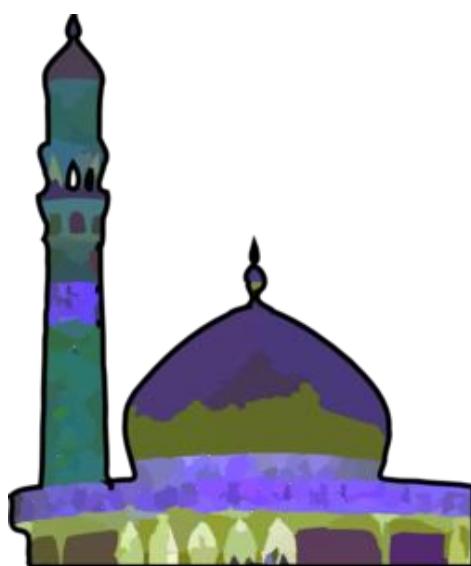
زمونږ پیغمبر ﷺ وایلی دي چې:

" د خپلو مشرانو درناوی وکوي "

پوبنټتی:

- د مور او پلار حقوق کوم دي؟
- خدای پاک د مور او پلار د حقوقو په هکله څه وايلى دي؟
- د بنوونکي حقوق څه دي؟
- کله چې د مشرانو سره مخامخ شو بايده څه وکړو؟
- زمونږ پیغمبر ﷺ د مشرانو په هکله څه وايلى دي؟

* * * * *

د خورلو او خبندو ادبونه

کله چي د ډودی په خورلو پيل کوو، نو لومړۍ
لاسونه پرميئنخو او بیا سم کښينو.

بسم الله الرحمن الرحيم به ووايو او په بنۍ لاس به
په ډودی خورلو پيل وکړو او له خپلې مخي څخه به
خورلو. د بل چا مخي ته به لاس نه ورغزوو.

د ډودی خورلو په وخت کښې به وړۍ وړۍ مرۍ
پورته کوو او بنې به یې ژويو. په خورلو کښې به
چالاکي نه کوو او چاته به حیر حیر نه ګورو، او
یوې خوا او بلې خواته به هم نه ګورو د ډودی د
ژولو په وخت کښې به د خولې زياتو واژولو څخه
حان ساتو.

څپل غاب کښې به خواره نه پرميږدو او ټول بایده
چي وخورل شي چي دا ډير برکت او ثواب لري.
ډودی په کښيناستلو او پرته له کبر او لوسي په ډير
کمیني او عاجزي سره وخورل شي.

که دودی لړه وي نو دومره به خورو چي نورو ته هم ورسیږي. کله چې د دودی خورلو په وخت کښي توخى او یا پرنجی راشي، نو بنایي چي مخ بلی خوا ته واروو.

خجور، مبلوه(انگور) پتاسي او داسي نور که په دله کښي خورل کېږي نو پوه یوه دانه و خورل شي. دوه دوه او په یوه وار ډیر خورل د وړ سترګي او سرابنتوب نخبنه ده.

دودی په کښیناستلو و خورئ چې په دي کښي خير او برکت ده. په خواره کښي زیاتي او اصراف مه کوي. له دودی خورلو وروسته خدائ(ج) شکر پر ھاي کړي.

د مېلمه بنه کور به شئ او د هغه بنه مېلمه پالنه وکړي. ترهغه د رینګي (دستران) څخه مه پورته کېږي تر څو چې مېلمه مور شوئ نه وي.

که څوک مور شوئ هم وي خو د مېلمه له پاره باید
چې لېز لاس ووهی، تر هغه چې مېلمه پای ته
ورسېږي.

له مریدو څخه وروسته بایده چې (الحمد لله) ووايو.
خوله او لاسونه مو پاک پرمینځو او په لاس څپونې
ېي وچ کړو.

د څښاک له پاره بایده ده چې د څښلو لوښي پاک
وي. څښاک په یو وار مه څښۍ او غورپ غورپ
وڅښي او څښاک نه وروسته (الحمد لله) ووايای.

که مېلمه له تاسو نه خدای پاماني اخلي، نو د کور
تر ور پوري د مېلمه بدريکه کول سنت دی.

د کښېناستو او تلو ادبونه

د اسي کښېناستو او پښي غزول چي په کښي بي پردي
وي او خان لوڅ وبرېښي منع ده او وبال لري د
مشرانو په لور پښي غزول او له دوى څخه بر
کښېناستو بي ادبی ده.

لياره کښي په کبر او لوبي او خان پنودني سره تګ
مه کوي. د تګ په وخت کښي به له مشرانو څخه
وروسته څو، او کله چي د مشرانو سره مخامخ شو
نو بایده ده چي سلام ور باندي واچوو. په لاري د تګ
په وخت کښي بایده چي د نورو لارو یو په خوا
کښي په اتیات (احتیاط) سره تیر شو او په څنګ یې
ونه و هو.

په لور غږ به نه غږ پړو. په لاري به خوراک نه
کوو، ناپاکه او زيانمن څیزونه به په لاره کښي نه
غورزوو. که په لاره کښي کوم زيانمن څیز ووينو
بایده چي د لاري نه یې ليري کړو.

۳۲

کله چي په لاري خو بایده چي په ارام دول
شو.

پوبنتنی:

- مونرو کور کبني څه شان ته کېښنو؟

- په لاره کبني خوراک وکړه که نه؟

* * * * *

د سلام د اچولو یا ستري مشي ادبونه

سلام اچول د ميني او محبت زيات پدل دي. سلام اچول پېژند گلوي پسي اړه نلري او هر مسلمان ته سلام واچوی. هر څوک چي په سلام او ستري مشي کبني د مخه شي، زيات ثواب ترلاسه کوي.

سلام اچول سنت دئ او ځواب ورکول يې واجب دئ. که د سلام ځواب له سلام څخه په زياتو بنو کلمو ور کړل شي، ثواب لري، لکه د (السلام عليكم) ځواب په (وعليكم السلام ورحمة الله) سره.

د خبرو پيل کولو څخه رومبي بایده چي سلام واچول شي. رومبي سلام اچول دېر ثواب لري. سپور به په پلي (پياده) لاروي، ولاړ به په ناست، کشر به په مشر او لږ خلک به په دېر خلکو سلام اچوي.

که له ګنو کسانو څخه یو کس سلام واچوی د نورو
له پاره هم بسیا کوي. په همدي دول که له ګنو
څلکو څخه یو کس د سلام څواب ور کړي پاتې
کسانو ته د څواب ورکولو اړتیا نشه. کله چې خپل
کور ته ننزو، نو د کور پر غړو بايده چې سلام
واچوو، ټکه چې په سلام اچولو کښی زیات برکت
وي.

که کله د بل چا کورته ننو تلو، نوله ننو تلو څخه
ړومبی بايد سلام واچوو، ټکه چې سلام د
پیژند ګاوی او اجازې اخیستلو یوه بنه لاره ده. که
د څلکو کومي غوندي ته ورشو بايد سلام ورباندي
واچوو، او کله چې بېرته ور څخه رسختیو نو د
وروستي حل له پاره هم بايد سلام واچوو.

خدای پاک په قرآن شریف او پیغمبر ﷺ
په احادیثو کښی د سلام زیات اهمیت بیان
کړئ دئ او ټای په ټای یې د سلام ادبونه بنو دلي

دي. سلام مينه زياتوي او رخه (کينه)، کرکه او بد ايسيدنه (بد بياني) له مينحه وري.

نو موږ زده کوونکو ته په کار دي چې هر وخت د سلام ادبونه په پام کښي ولرو او هېڅ وخت يې هير نه کړو.

پوښتني:

- سلام باید د چاله خوا په چا باندي واچول شي؟

.....
- په سلام اچولو کښي کومي ګتي نغښتني دي؟

.....

السلام عليكم

د لمبلو (غسل) بیان:

د غسل مانا (معنی) لمبل دی مگر د لمبلو په شريعت
کبني يوه ځانګري ليار ده.

ځان د جنابت او ناپاکي څخه په لمبلو سره پاکيږي.

د لمبلو (غسل) لارښونه دا ده چې لمړۍ به دواړه
لاسونه تر مروندونو پوري وينځي بیا استنجي وکړي
او د بدنه ناپاکي لري کړي. بیا به اودس وکړي او
په ټول ځان او به واچوی او ځان ومبني. بیا په ټول
ځان درې څلې او به وبه هوی.

بیا او به ورغروی (غرغره) کړي او پیزې ته او به
واچوی.

د لمبلو فرضيات:

۱ - د او بورغروول (غرغره کول)

۲ - پیزې ته او به اچول

۳ - په ټول ځان او به بیول

لمبلو سنتونه:

۱ - دواره لاسونه د مروندونو پوري مينخل

۲ - استنجي کول

۳ - د لمبلو (غسل) نيت کول

۴ - اودس کول

۵ - په تول ٿان دري ٿلى او به بيوں

اذان

اللهُ أَكْبَرَ اللهُ أَكْبَرَ
اللهُ پاک پيرلوی دی - الله پاک پيرلوی دی

اللهُ أَكْبَرَ اللهُ أَكْبَرَ
اللهُ پاک ڊيرلوی دی - الله پاک ڊيرلوی دی

أَشَهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
گواهی کوم چې د الله نه سوا بل معبد نشه.

أَشَهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
گواهی کوم چې د الله نه سوا بل معبد نشه.

أَشَهَدُ أَنَّ مُحَمَّدَ رَسُولُ الله
گواهی کوم چې بیشکه محمد د الله رسول دی.

أَشَهَدُ أَنَّ مُحَمَّدَ رَسُولُ الله
گواهی کوم چې بیشکه محمد د الله رسول دی.

حَيٌّ عَلَى الصَّلَاةِ - حَيٌّ عَلَى الصَّلَاةِ
راشی مانخه له - راشی مانخه له.

حَيْ عَلَى الْفَلَاجِ - حَيْ عَلَى الْفَلَاجِ
رَاشِي دَخْلَاصِي طَرْفَتَهِ - رَاشِي دَخْلَاصِي طَرْفَتَهِ

اللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ
اللهُ بِيرُ لَوْيَ دَيْ - اللهُ بِيرُ لَوْيَ دَيْ

لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ
نَشْتَهِ بِلِ مَعْبُودِ مَكْرِ يُو اللهُ دَيْ.

اللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ اللهُ أَكْبَرُ
أَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَ
أَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ وَ
سَجَّعَ عَلَى الصَّلَاةِ وَسَجَّعَ عَلَى الصَّلَاةِ
سَجَّعَ عَلَى الْفَلَاجِ وَسَجَّعَ عَلَى الْفَلَاجِ
اللهُ أَكْبَرُ وَاللهُ أَكْبَرُ
لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ

د اودس اودنه (ترتیب)

لومړی: استنجا

دویم: بسم الله الرحمن الرحيم

د اودس په وخت کښي وايل.

دریم: لاسونه تر مروند پوري درې ځلی

پرمینځل.

څلورم: د خولې پرمینځل درې ځلی.

پنځم: پېزې ته درې ځلی او به رسول او سونوں

شپورم: د مخ پرمینځل د پنۍ غور پوځکی نه تر

کين غور پوځکی پورې ، او د تتدې

وېښتانو څخه تر زنې پوري درې ځلی.

اووم: د لاسونو پرمینځل تر څنګل پوري هر

يو درې ځلی چې لومړی پنۍ لاس او بیا

کين لاس به پرمینځل شي، څرنګه چې

او به به د لاس ورغوي نه څنګل خواته

بهیږي.

اتم: د سر ، غاري ، غوبه و بنو خو او پيري مسح
کول.

نهم: د پنو پريميئر تر بننگرو پوري، چې
لومړۍ بنی پښه او بیا به کینه پښه هره
یوه درې څلې پريميئر شی.

* * * * *

اودس کول

د اودس ځای

تیم

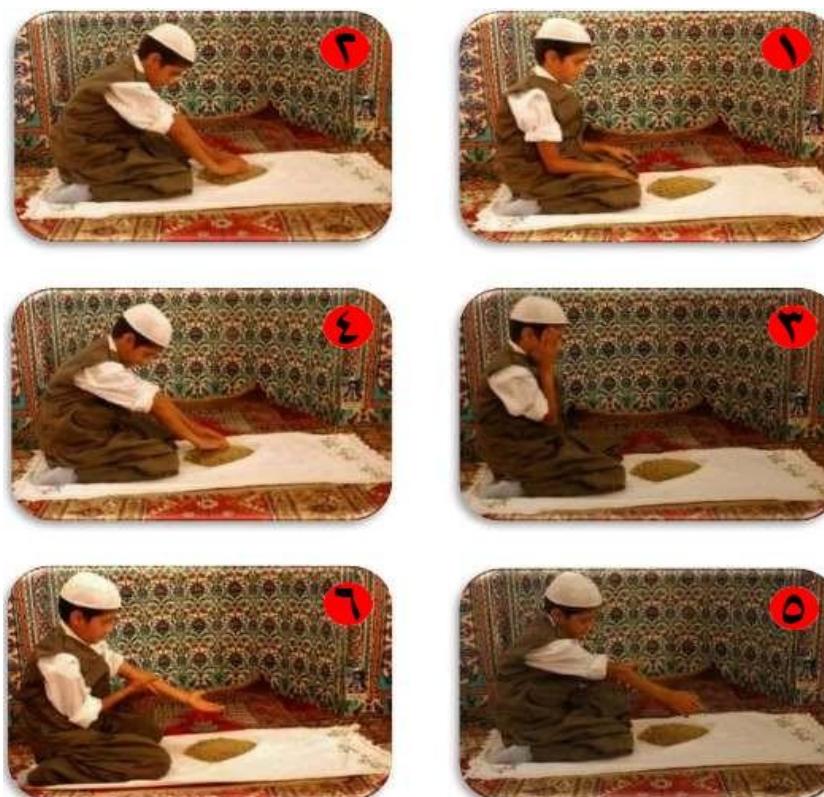
چيرته چې او به نه وي او ياد او بول کارول زيان يا ضرر ولري، نو په داسي حالت کبني تیم کول د اودس ځای نیسي. څرنګه چې د ځان پاکي په اودس او پرمینځلو سره کيدائ شي، خو همداسي په تیم هم ځان پاک او لمونځ روا کېږي.

د تیم لارښوونه:

لومړۍ به دواړه لاسونه په پاکه Ҳمکه ووهل شي او بيا به پرمخ و مبنل شي. (که چيري لاسوپسي خاوره خښه شوي وي نو هغه دي تک وهي) بيا به دواړه لاسونه پر Ҳمکه وهي او دواړه لاسونه به تر څنګل پوري داسي و مبني ترڅو چې هیڅ ځای د مسح څخه پاتې نشي. که ګانه په لاس کبني واري، نو هغه وکاري او يا مخ ته او يا شاته یې کړي. ځای

بې په گوته ومبني او د لاسو گوتي به خلال کري
 خو بېره به نه خلال کوي. پر هر شي چي د
 ھمکي له جنس څخه وي تیمم جایز ده که اوام وي
 يا پوخ چي گرد ورباندي پروت وي که نه لکه د
 گچ ډبره، دیوال او د کودرو لوښي او نور.
 په ايره تیمم جایز نه ده. په نورو څيزونو چي د
 ھمکي له جنس څخه نه وي او پر هغوى دورى او
 گرد وي تیمم جایز ده.

* * * * *

د تیمم لارښوونه

د نارینه او بنخمنه لمونځ توپیر

د نارینه او بنخمنو تر منځ د لمونځ توپیرونه دا دي:

- ۱ - د تحریمه تکبیر (الله اکبر) په وايلو سره نارینه
دواره لاسونه تر غوبو پوري پورته کوي او
بنخمني لاسونه تر متوا يا اوږو پوري پورته
کوي.
- ۲ - نارینه خپل لاسونه د نامه غوتې تر لاندي تري
او بنخمني په تټر باندي.
- ۳ - نارینه باید چې د بني لاس وړه ګوته او بتله
ګوته د کین لاس تر مړوند کړي کړي. بنخمني
د بني لاس ورغوی د کین لاس په سر کېږدي.
- ۴ - نارینه په رکوع کېښي دومره ټیټ شي چې سر
د ملا سره برابرا وسیخ وي. بنخمني دومره
رکوع ته ټیټي شي چې لاسونه یې ټوټکي ته

ورسيري.

٥ - نارينه رکوع کبني د لاس گوتي پر توتكى
پرانىستى ايپدى. بىخمنى په تېل شوو گوتو
سره توتكى نىسى.

٦ - نارينه په رکوع کبني چنگل د چنگ نه ليرى
نىسى. بىخمنى به چنگل خان يا چنگ ته
نېرى نىسى.

٧ - نارينه په سجده کبني خيته له ورون يا ادوم
څخه، او ليچ له چنگ نه ليرى وساتي خو
بىخمنى به سره جوخت نىسى.

٨ - نارينه په سجده کبني د پېنۇ په گوتو به پر
حېمکه خان ګلک نىسى او بىخمنى به دواره
پېنى د بنى له خوا د باندي کابى.

٩ - نارينه په قعدى کبني پېنە سيخه ونېسى او
پر كېنە پېنە کېنېنى. بىخمنى به دواره پېنى بنى

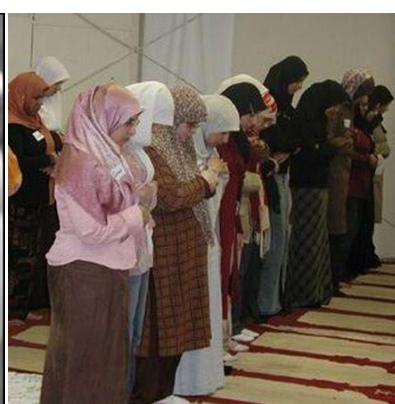
خوا ته د باندي وکاري او کبني.

۱۰ - بنهمني به په هر وقت او هر حالت کبني به ورو غږ سره د لمونځ قرات کوي او نارينه به په خيني حالاتو کبني د لمونځ قرات په لور غږ سره چې وجب دئ او خيني حالاتو کبني جايز دی.

*****

د نارينه او بنهينه لمونځ توپير

دریمه برخه

لمونځ

لمونځ

نيت:

نيت د زره ارادي ته وايي، او ژبي سره هم نيت
کول بنه دي، د پاره ددي چي زره او ژبه دواړه
سره یوشی. لکه د مازديگر لمونځ نيت چي په ژبه
داسي وویل شي.

نيت کوم د زره د خلاصه چي وکرم څلور رکعاته
فرض لمونځ، په دي وخت د مازديگر خاص خدائی
لره، مخ مي د کعبې شريفي په لوري الله اکبر. که
امام پسي لمونځ کوي، نو په نيت کښي وویل شي
چي: (په دي حاضر امام پسي)

لمونځ

تکبیر تحریمه: الله اکبر (الله دیر لوئ دی)
 الله اکبر و لیلو سره دی دواره لاسونه غوبونو
 پوري (او بنخی دی اوپزو پوري) او چت کري، او د
 نامه لاندي دی داسي و تري چي دبني لاس وره
 گوتی او غته گوتی نه دی کري جوره کري او د
 کین لاس مروند دی پري ونيسي، بنخمني به دبني
 لاس تلى يا ورغوي د کين لاس د پاسه په تير گيردي.

ثنا: بيا دی لاندیني ثنا و واي:

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ أَسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُوكَ
 وَلَا إِلَهَ إِلَّاْكَ.

ژباره:

ای حمالله ستا ذات پاک دی، ته د صفت لايق يي
 ستا نوم دبركت دی او ستا لوبي ديره لوبيه ده، او
 ستا نه بغیر بل خوک د عبادت لايق نشته که امام

٤٩

پسي موئح کوي، نو بس دغه شا دي ووايي بيا
دي غلى شي.

تعوذ:

کني دا دي ووايي:

أعُوذُ بِاللَّهِ مِن الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ.

ڦاره:

زه د شيطان رتلی شوي نه د الله پناه غوارم

تسميه:

بسم الله الرحمن الرحيم

ڦاره:

پيل کوم په نامه د الله چي دير مهربانه او رحم
كونکي دئ.

سورة فاتحة:

* الْحَمْدُ لِلّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ *

* الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ *

* مَلِكُ يَوْمِ الدِّينِ *

* إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ *

* اهْدِنَا الصَّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ *

صِرَاطُ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرَ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا
الظَّالِمِينَ *

ڦباره:

ٿول تعریفونه اللہ لره دي، چي د ٿولو مخلوقاتو
پالونکى دئ. ڊير مهربانه رحم کونکى دئ د جزاد
ورخی مالک دئ موږ خاص ستا عبادت کوو او
خاص ستانه مدد غواړو موږ په سمه لار روان کېږي
د هغو خلقو په لار چي تا پري خپل انعام پيرزو
کېږي دئ، نه په لار د هغه کسانو چي ستا غصب

و هلي دي او نه په لار د هفو خلکو چي گمراهان دي.
د سوره فاتحه د لوستو نه پس دي امام او مقتدى
ورو شان آمين و وايي.

سورة اخلاص:

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ *
وَلَمْ يُوْلَدْ * لَمْ يَكُنْ لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ *

ڦباره:

اى پيغمبره دي خلقو ته و واييه چي الله يودئ
الله بي نياز دئ نه د هغه نه څوک پيدا دي او نه هغه
د چا پيدا دي او نه ورسره څوک برابر شته.
بيا دي الله اکبر و وايي، او رکوع ته دي لارشي.
رکوع کبني دي دواړو لاسونو سره کوندي و نيسني
کوتی دي نيفي وي ملا او سر دي یو سیدهه کبني
وي.

د رکوع تسبيح:

او دا تسبيح دي دري خله ووايي:

* سُبْحَانَ رَبِّ الْعَظِيمِ

ژباره:

زما لوی پرورد گار پاک دئ.

تسبيح:

بيادي امام صاحب "تيميع":

* سَمِعَ اللَّهُ لِمَنْ حَمِدَهُ

اورى خدائی چې څوک يې ٿنا کوي.

ووايي او د رکوع نه دي پورته شي، نيءغ دى
ودريبردي، او مقتدي دي دا ووايي:

تحميد:

رَبَّنَاكَ الْحَمْدَ

(اي زمونبو ربه ټول تعريف تالره دئ).

که خان له مونځ کوي، نو تسمیع او تحمید دواړه
 دی وايی بیا دی الله اکبر و وايی او سجدي ته
 دی داسې لارشي، چې اول دی دواړه کونډی په
 زمه کېږدی بیا دواړه لاسونه بیا پوزه بیا تندی
 سجده کښی دی دواړه لاسونه د غوبونو برابري
 کښی ساتی، او ګوتی دی نیغی مخ په قبله وي.

د سجدي تسبيح:

بیا دی دری څله دا تسبيح و وايی:
 سُبْحَانَ رَبِّ الْأَعْلَى *

څما عالیشانه پرورد ګار پاک دی
 بیا چې الله اکبر و وايی، نو د سجدي نه دی اول
 مخ، بیا پوزه بیا لاس او چت کړي، کینه پښه دی
 وغزوی، پښی پښه دی ود روی، کښېني، ناسته کښی
 دی لاسونه په ورنو نو کېږدی، په پنه شان د ناستی

نه وروسته دی بیا تکبیر وکری، بیا دی الله اکبر
ووايی او دويم رکعت له پاره دی ودریپری دويم
رکعت کبني ثنا او تعوذ نه شی ویلی
بسم الله الرحمن الرحيم دی ووايی او درومبی
رکعت په شان دی دا رکعت هم وکری د دويم
رکعت سجدي چی و کری، نو کبني پبني، او دا "تشهد"
دی .

ووايی:

تشهد:

الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰالَمِينَ
الصَّلٰوةُ عَلٰى أَبْرَاهِيمَ وَسَلَامٌ عَلٰى إِبْرَاهِيمَ
الثَّبَيِّرٌ وَرَحْمَةُ اللهِ وَبَرَكَاتُهُ
السَّلَامُ عَلٰيَنَا وَعَلٰى عِبَادِ اللهِ الصَّالِحِينَ، أَشْهُدُ أَنْ لَا إِلٰهَ
إِلَّا اللهُ وَأَشْهُدُ أَنْ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ*

زباره:

تول قولی، بدئی او مالی عبادتونه الله لره دی ای
نبی(ص) په تا دی د الله سلام، رحمت او برکت وي،

په موږ او د الله صالحانو بندگانو دی سلامتی وي.
زه ګواهي کوم چي د الله نه بغیر بل څوک د عبادت
لايق نشه او زه ګواهي کوم چي محمد ﷺ
د الله بنده او رسول دی.

ڦباره:

د تشهد وييلو په وخت چي: آن لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ، نو
د بنې لاس د وړه ګوتې او د مینځنې ګوتې نه دي
کړي جوره کړي موتۍ دي بند کړي او د کنځه
(مسواکه) ګوته دي او چته کړي، او په : الا الله: دي
رابنکته کړي، موتۍ دي د آخره پوري بند وي.
که مونځ د درې یا څلورو رکعاتو وي، نو:

عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ :

پوري چي ووائي، بيا دي الله اکبر ووائي
او ودرپزي، او پاتي مونخ دي پوره کري. او که
مونخ د دوه رکعتو وي نو تشهد لوستلو نه پس دا
درود شريف دي ولولي:

درود شريف:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ*

ڦباره:

يالله په محمد (ص) او د هغه په ال رحمت نازل کري
خنگه چي دي په ابراهيم او د تعريف او د بزرگی
لايق يي.

اللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِ مُحَمَّدٍ، كَمَا بَارَكْتَ عَلَى
إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ، إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ*

ڦباره:

يا الله (ج) په محمد(ص) او د هغه په ال برکت نازل
کړي، څنګه چې دي په ابراهيم(عليه السلام) او د هغه
په ال برکت نازل کړي وو، بېشکه ته د تعريف او بزرگی
لايق يې.

درود شريف نه پس دعا:

اللَّهُمَّ رَبَّنَا إِنَّا فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ وَّ فِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَّ قِنَا
عَذَابَ النَّارِ *
* عذاب النار

ڦباره:

يا الله (ج) حموږ دنيا کښي هم نیکي نصيب کړي او
آخرت کښي هم نیکي او دوزخ د اور نه امان
راکړي بله دعا داده:

دعا:

اللهم إني ظلمت نفسي ظلماً كثير
أولاً يغفر الذنوب إلا أنت فاغفر لي مغفرة من
عندك وارحمني إنك أنت الغفور الرحيم

ڦباره:

يا الله بيشه ما په خپل خان دير ظلم کري دی او
زما کناء بغیر تانه څوک نشی بخښلی، نو د خپلی
خاصی بخښنی پيرزوينه را باندي وکري او په ما
رحم وکري، بيشه ته بخښونکي او مهربانه يي.

تسليم:

السلام عليكم ورحمة الله

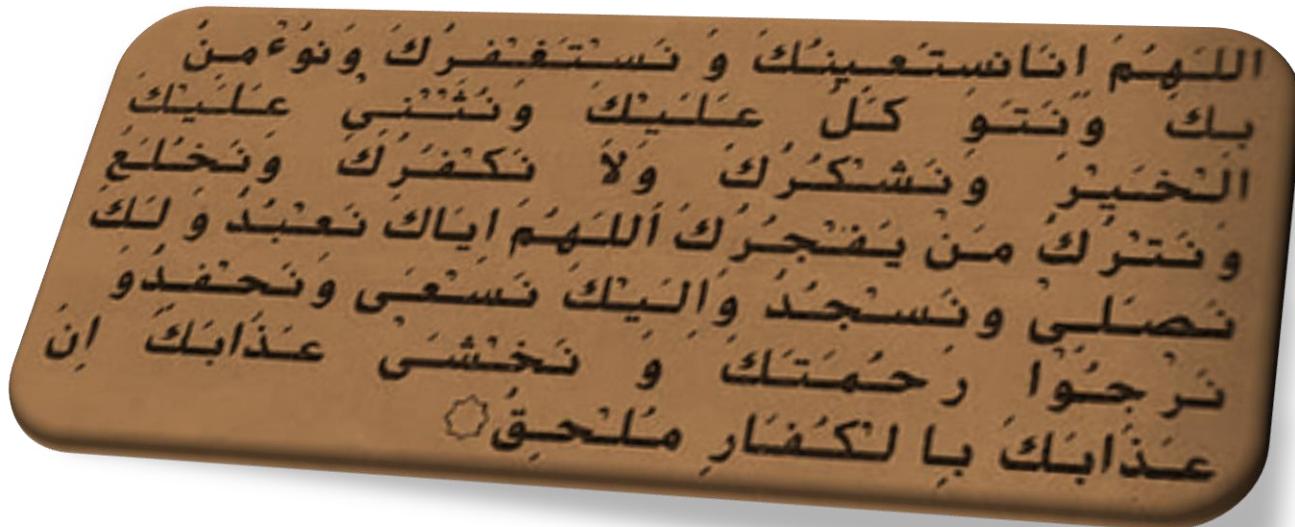
ڦباره:

په تاسو دي د الله سلامتي او رحمت وي.

دعايی قنوت:

دا دعا د وتر په دريم رکعت کبني د قرأت نه پس،
غوبونو ته لاس او چت کړئ، تکبير و وايي او د
ركوع نه محکبني لوستي شي:

دعا:

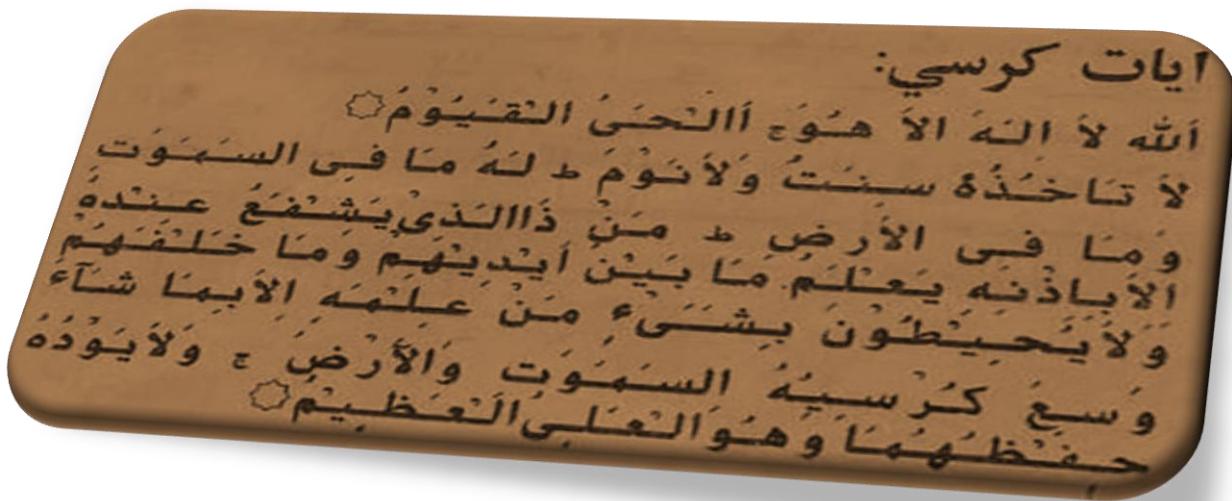

ژباره:

يَا اللَّهُ مُوْبِرْ تا نه مدد غواړو بخښنه غواړو، په تا
ایمان راوړو په تا توکل لرو ستا خوبې بیانوو ستا

شکر و باسو ستا نافرمانی نه کوو، جلا کیپرو د هغه
چاته چې ستا نافرمانی کوي، يا الله مونږ ستا عبادت
کوو، تا له لمونځ او سجده کوو تا ته در زغلو، خدمت
کوو، ستا د رحمت اميدوار یو ستا د عذاب نه یږیدرو
بيشهه ستا عذاب کفارو ته رسيدونکي دئ.

ایات کرسی:

ڙباره:

د الله تعالي نه بغیر بل څوک د عبادت لایق نشته
ژوندی دئ سنبالونکی دئ نه ور له پر کالی او نه ور

له خوب راخی، زمکه او آسمانونو کبني چې څه
دی هغه ټول د هغه دی. د اجازت نه بغیر ورته
سفارش نشي کولی ټول حاضر او غائب حالات ورته
معلوم دي او موجودات د هغه د معلوماتو نه هیڅ
څیز خپل علمي احاطه کبني نشي راوستی خو
څومره چې هغه غواړي د هغه کرسی ټول آسمانونه
او زمکه را ګیر کړي ده.

ددي دواړو حفاظت هیڅ ګران نه دی، هغه د لوی
لویی خاوند دی.

د مونځ نه پس تسبیحات:

که جماعت سره مونځ او کړی یا ځان له چې فارغ
شی، نو ایت کرسی او لاندینی تسبیحات دی.
ولولي، چې د دین دنیا ګټي په کبني پرتی دی:

سَبَحَانَ اللَّهِ	(۳۳ خُلْهَ)
الْحَمْدُ لِلَّهِ	(۳۳ خُلْهَ)
اللَّهُ أَكْبَرُ	(۳۳ خُلْهَ)
كَلْمَةُ تَوْحِيدٍ	(يُوْخُلُ)

د سحر او مازیگر مانځه نه پس سنت نشته، په دې
وجه د سلام نه پس دی اول تسبیحات او بیا دعا او
غواړی.

چې څه دی هغه ټول د هغه دی، د هغه د اجازت نه
بغیر ورته سفارش نشي کولی.

تراویح لمونځ:

دا لمونځ د روزې مبارکي میاشتی له پاره ده چې د
ماخستن لمونځ له فرض او سنت څخه وروسته او د
وتر نه د مخه شل رکعاته تراویح لمونځ په لسو

سلام سره ادا کيږي. په روزه کښي وتر د جماعت سره تر سره کيږي، که چيري تراویح په جماعت سره ادا شي.

که څوک د تراویح لمونځ د ادا کولو له پاره جومات ته ئي او تراویح لمونځ پیل شوئ وي، باید لوړۍ فرض او سنت لمونځ وکړي او بیا به په تراویح کښي برخه اخلي. هغه تراویح لمونځ چې ور څخه تپر شوئ وي هغه به په اړامه وقفه کښي په څلورو رکعات نیت کولو سره پوره کړي. که نه نو د وتر جماعت به یې سم نه وي.

د جمعی لمونځ

د جمعی لمونځ لکه د ورځنۍ پنځه وخته لمونځ په
شان فرض دئ. کلیوالو باندی فرض نه ده او هلته
دي د ماسپېښين لمونځ وکړئ شي.

د جمعی لمونځ خوارلس رکعاته دئ:
څلور سنت د خطبې نه مخکي، دوه فرض د خطبې
نه وروسته، بیا څلور سنت، دوه سنت، بیا دوه نفل.

د اخترونو لمونځ

د اختر لمونځ واجب او دوه رکعاته دي. د لوی
اختر او کمکي اختر لمونځ په کلیوالو واجب نه
دئ. بنارونو او لویو آباد یو کېښي واجب دئ. اختر
په ورځ ځان مینځل، غابېښونه پرس کول یا مسواك
کول، پاکي یا نوي جامي اغواستل او عطر وهل

سنت دئ. کمکی اختر لمونځ د شرعی عذر په
درلودلو سره تر دوهم ورڅ او لوی اختر لمونځ تر
دریمي ورځي پوري جایز ده.

د اختر د لمونځ نیت:

نیت کوم چې وکړم دوه رکعاته د کمکی اختر یا د
لوی اختر لمونځ، سره د شپږو تکبیرونو دی حاضر
امام پسي الله اکبر و وايي او لاسونه دی و تړي او
(سَبَحَ اللَّهُمَّ) دی تر پای پوري و وايي او بیا
دی غلې و درېږدي. او س امام درې څلې تکبیر وايي
او لمونځ کوونکي به هر څلې لاسونه تر غوبزونو
پوري رسوي او پريېږدي او د دريم تکبیر په وايأ و
سره لمونځ کوونکي بیا لاسونه و تړي.

دویم رکعت په پای کښي بیا امام درې څلې
تکبیرونه وايي او لاسونه تر غوبزونو پوري
ورسول شي او څلورم تکبیر سره به رکوع ته خي.

چې سلام وکړئوں شی نو امام بیا د اختر خطبه لولي. خطبي او دعنه وروسته لمونځ کوونکي به خپلو منځو کښي ستري مشي او اختر مبارکي وکړي.

د جنازې لمونځ

پر مره مسلمان باندي وروسته تر غسل ورکولو د جنازې لمونځ اداء کېږي.
د جنازې لمونځ بي له رکوع او سجدي څخه په جماعت سره اداء کېږي.

د جنازې لمونځه د اداء کولو او پنه

(ترتیب):

وروسته تردي چې مره مسلمان ته يې غسل او کفن ور کړ، جنازه يې د امام د مخ ته بودي. مسلمانان په او داسه سره لکه د جماعت د لمانځه له پاره درېږي او د جنازې د لمانځه نیت کوي.

د جنازی د لمانځه نیټ:

نیټ می کړی څلور تکبیره د جنازی لمونځ کوم ٿنا
د خدائی وايم، درود په محمد رسول الله وايم، دعا
کوم د پاره ددي مړي، خاص خدايه تاته ودرېږم
مخ می د کعبې شریفي په لوري.

تر نیټ وروسته امام په جګ غږ الله اکبر وايي او
لاسونه د غورو تر پوځکيو (نرميو) پوري پورته
کوي. لمونځ کوونکي (مقديان) هم لاسونه د غورو
تر پوځکيو پوري پورته کوي او په پته تکبیر وايي،
امام او لمونځ کوونکي ٿنا (سُبْحَانَكَ اللَّهُمْ) تر پاى
پوري غلي لولي.

امام په جګ غږ او لمونځ کوونکي غلي دوهم تکبیر
وايي او لاسونه، نه پورته کوي. وروسته له دوهم
تکبیر ويلو څخه امام او لمونځ کوونکي غلي درود
شريف لولي او د دوهم تکبیر په شان دريم تکبیر

اداء کوي. تر دريم تکبير وروسته امام او لمونخ کوونکي د جنازي د لمانخه دغه دعا غلي لولي.

د بالغ نر او بنخی د مړي د جنازي دعا:

اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِحَبْنَا وَمَيْتَنَا وَشَاهِدَنَا
وَغَائِبَنَا وَصَفَّيْرَنَا وَكَبِيرَنَا وَذَكْرَنَا
وَأَنْشَانَا۔ اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ مِنْا فَأَحْيِيهِ
مِنَافَأَحْيِيهِ عَلَى الْإِسْلَامِ وَمَنْ تَوْفَيْتَهُ
مِنَّا فَتَوْفِفْهُ عَلَى الْإِيمَانِ ط

ڙباره:

خدایه زموږ ڙوندي او مړي. حاضر او غایب. نارينه او بنخی وبخښی، خدایه که دی له مړ څخه څوک پیدا کاوه د اسلام په دین یې پیدا کړه او که دی له مړ څخه څوک مر کاوه په ايمان یې مر کړي. وروسته د جنازي د لمانخه دعا ويلو څخه امام په

ولاره باندي څلورم تکبیر وايي او سلام گرځوي او
مونځ پاي ته رسپړی.

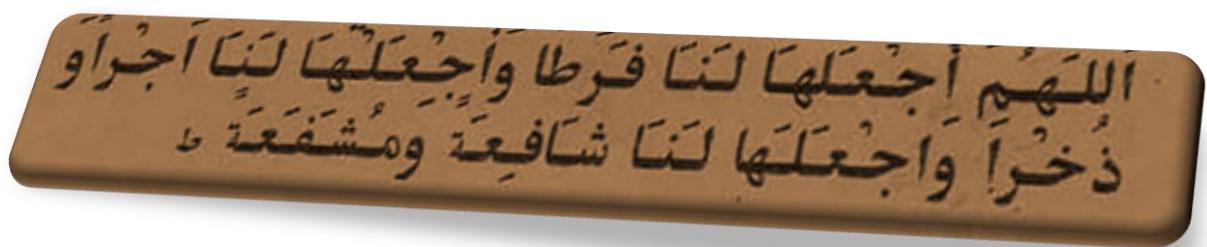
که مړی هلک وي او خوانی ته نه وي رسیدلی یعنی
کوچنی وي دا دعا ويل کېږي:

ڇباره:

خدایه: دغه هلک موږ ته اجر، ثواب او ذخیره
وګرځوي او موږ ته یې شفا عتکر او شفاعت قبول
شوی وګر خوي.

که مړی نجلی وي او خوانی ته نه وي رسیدلی دا
ډول دعا پري وايي:

ڦباره:

خدایه: دغه نجلی مونږ ته اجر، ثواب او ذخیره
وگرځوی او مونږ ته یې شفا عتګر او شفاعت
قبول شوي وگرځوی.

يوېښتنۍ:

- ۱ - فرض څو ډوله دي؟
- ۲ - د جنازې لمونج څه شى دى؟
- ۳ - د کوچنی هلک په جنازه کېنى کومه دعا
لوستل کېي؟
- ۴ - د کوچنی نجلی په جنازه کېنى کومه دعا
لوستل کېي؟

سورة الكوثر

إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ * فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحِرْ * إِنَّ شَانِئَكَ
هُوَ الْأَبْتَرُ *

سورة الكافرون

قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ * لَا أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ * وَلَا أَنْتُمْ
عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * وَلَا أَنَا عَابِدٌ مَا عَبَدْتُمْ * وَلَا أَنْتُمْ
عَابِدُونَ مَا أَعْبُدُ * لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِيَ دِينِ *

سورة النصر

إِذَا جَاءَ نَصْرٌ مِّنْ رَّبِّكَ وَالْفَتْحُ * وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي
دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا * فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ إِنَّهُ كَانَ
تَوَّابًا *

سورة المد

تَبَّتْ يَدَا أَبِي لَهَبٍ وَتَبَّ * مَا أَغْنَى عَنْهُ مَالُهُ وَمَا كَسَبَ

٧٢

* سَيَصْلِي نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ * وَأَمْرَأُهُ حَمَالَةُ الْحَطَبِ
* فِي جَيْدِهَا حَبْلٌ مِّنْ مَسَدٍ *

سورة الإخلاص

قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ * اللَّهُ الصَّمَدُ * لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُوْلَدْ * وَلَمْ
يَكُنْ لَّهُ كُفُواً أَحَدٌ *

سورة الفاتحة

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ * مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ * وَمِنْ شَرِّ
غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ * وَمِنْ شَرِّ النَّفَاثَاتِ فِي الْعُقَدِ * وَمِنْ
شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ *

سورة الناس

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ * مَلِكِ النَّاسِ * إِلَهِ النَّاسِ * مِنْ
شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ * الَّذِي يُوَسْوِسُ فِي صُدُورِ
النَّاسِ * مِنَ الْجِنَّةِ وَ النَّاسِ *

د پښتو کمپیوټری لیک او دیزاین:
بناغلی حمیدالله هاشم خیل ځائي

ددی کتاب چاپول او فوټوکاپی کول پرته د لیکونکی د اجازت منح دی.

hnv-online@web.de

Wrazpanna

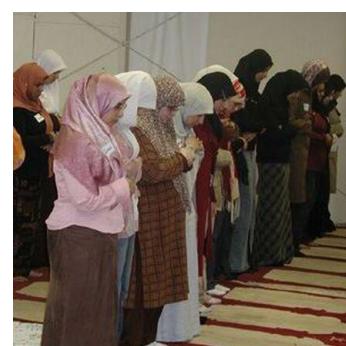
دینی لارښود

ومن الله التوفيق

که غوتی پسپی وھی په لاس به درشي
چا ويل دا چې په دریاب کې گوهر نشه

دینی لارښود

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library